

**DIGITAAL
SAMENWERKEN**

De onzichtbare basis van digitale samenwerking

Geen platform. Geen software.
Maar wél de basis voor
digitale samenwerking.

Wanneer we het in de maritieme sector hebben over een afsprakenstelsel, ontstaat regelmatig verwarring. Is het een nieuw IT-systeem? Een digitaal platform? Een tool waar iedereen op moet aansluiten?

Nee.

Een afsprakenstelsel is geen software. Geen applicatie. Geen centraal systeem. Het vervangt niets en dwingt niemand in één technische oplossing.

Wat het wél is, is fundamenteeler.

De spelregels onder digitale samenwerking

Het afsprakenstelsel is het samenhangende geheel van spelregels, referenties voor scheepsarchitecturen en digitale bouwblokken die nodig zijn om veilig, betrouwbaar en efficiënt data te delen in de maritieme sector.

Het maakt digitale samenwerking met (nieuwe) ketenpartners makkelijker. Organisaties hoeven niet telkens opnieuw het wiel uit te vinden en de drempels om samen te werken worden lager.

In plaats van één centraal platform te bouwen, maken we gezamenlijke afspraken over hóe systemen met elkaar samenwerken. Dat betekent dat organisaties hun eigen systemen kunnen blijven gebruiken – zolang die aansluiten op de afgesproken kaders. Daarbij gelden een aantal belangrijke uitgangspunten: data blijft bij de bron, alleen data die nodig is wordt gedeeld (data-minimalisatie) en de data-eigenaar houdt regie over toegang en gebruik.

Data blijft bij de bron - wat betekent dat?

“Data bij de bron” betekent dat gegevens niet eerst centraal hoeven te worden verzameld in één database of platform. Data blijft staan waar die wordt gemaakt en beheerd — bijvoorbeeld bij een werf, rederij, leverancier of servicepartij.

Als een ketenpartner data nodig heeft, wordt die data veilig en gecontroleerd gedeeld vanuit het bronsysteem, volgens vooraf afgesproken spelregels. Zo blijft duidelijk wie eigenaar is van de data, wie toegang krijgt en waarvoor data mag worden gebruikt. Dit past bij de manier waarop de sector samenwerkt: decentraal, met verschillende partijen en systemen, op basis van heldere afspraken.

Deze manier van samenwerken wordt ook wel een federatieve aanpak genoemd. In plaats van data te centraliseren in één platform, blijven systemen en data bij de organisaties zelf. Via gezamenlijke afspraken en standaarden kunnen systemen toch veilig met elkaar communiceren. Dit vergroot de flexibiliteit van organisaties en voorkomt dat de sector afhankelijk wordt van één platform, leverancier of technische oplossing.

Afspraken over meerdere aspecten

Digitale samenwerking raakt meer dan techniek alleen. Daarom bevat het afsprakenstelsel afspraken over verschillende aspecten van digitale samenwerking.

Er zijn juridische afspraken, bijvoorbeeld over verantwoordelijkheden, rechten en datagebruik.

Er zijn functionele afspraken over wat systemen moeten kunnen om goed samen te werken en bijvoorbeeld afspraken over de betekenis van maritieme data, zodat verschillende computersystemen die informatie op dezelfde manier interpreteren.

Er zijn operationele afspraken over hoe partijen in de praktijk gegevens uitwisselen en met elkaar omgaan.

En er zijn technische afspraken, zoals standaarden, referenties voor scheepsarchitecturen en digitale bouwblokken.

Samen vormen deze afspraken één duidelijke en voorspelbare basis. Geen losse documenten, geen ad-hocoplossingen, maar een samenhangend geheel.

Voor wie is het afsprakenstelsel bedoeld?

Het afsprakenstelsel is er voor organisaties in de maritieme sector die digitaal met elkaar samenwerken - van scheepsbouwers tot reders, van toeleveranciers tot systeemintegrators en klassebureau's.

Organisaties die deelnemer worden van het afsprakenstelsel, spreken af dat zij werken volgens de vastgestelde regels en eisen. Dat zorgt voor duidelijkheid over wat we van elkaar mogen verwachten, versterkt het vertrouwen tussen partijen en creëert een gelijk speelveld binnen de sector.

Het afsprakenstelsel is daarmee geen project van één organisatie, maar een sectorbrede basis voor samenwerking.

Wat levert het op?

Zonder gezamenlijke afspraken moet elke samenwerking opnieuw worden ingericht. Dat leidt tot maatwerkkoppelingen, interpretatieverschillen, vertraging en onnodige risico's.

Met een afsprakenstelsel werken organisaties volgens dezelfde basisafspraken. Daardoor hoeven ze niet elke keer opnieuw uit te zoeken hoe ze data delen, wie waarvoor verantwoordelijk is of hoe systemen aan elkaar gekoppeld worden.

Ze kunnen gebruikmaken van afspraken die samen zijn ontwikkeld. Denk aan afspraken over betekenis van gegevens, over vaste manieren om systemen te koppelen en over toegang tot data.

Dat maakt samenwerken eenvoudiger en sneller. Wat in één project goed werkt, kan ook in andere projecten worden gebruikt. Nieuwe digitale oplossingen zijn daardoor makkelijker op te schalen.

Ook zijn de risico's kleiner. Omdat vooraf is vastgelegd wie wat doet en welke standaarden gelden, is er minder kans op misverstanden, fouten of vertraging.

Voor deelnemers betekent dit minder maatwerk, minder afhankelijkheid van specifieke ICT-systemen en meer hergebruik van generieke bouwstenen.

Samen en stap voor stap

Een afsprakenstelsel ontstaat niet achter een bureau. Het wordt stap voor stap ontwikkeld, samen met de sector.

Praktijkvoorbeelden of use cases vormen de basis. In gesprekken met bedrijven, overheden en kennisinstellingen toetsen we wat werkt - niet alleen op papier, maar in de dagelijkse realiteit van ontwerp, bouw en operatie.

Zo groeit het afsprakenstelsel uit tot een gedeeld fundament dat meebeweegt met de sector.

Een afsprakenstelsel is dus geen technologieproduct. Het is de gemeenschappelijke onderlaag die technologie mogelijk maakt.

Geen platform dat alles centraliseert, maar een set afspraken die samenwerking structureel eenvoudiger, veiliger en schaalbaarder maakt. Data bij de bron, dataminimalisatie en regie voor de data-eigenaar.

En precies dat is wat de maritieme sector nodig heeft om digitaal samen vooruit te gaan.

